

Súd: Okresný súd Komárno
Spisová značka: 14C/18/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4217204943
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Kováčová
ECLI: ECLI:SK:OSKN:2018:4217204943.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Komárno v konaní pred sudkyňou JUDr. Oľgou Kováčovou v právnej veci žalobcu: R Collectors, s.r.o. so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, IČO: 50 094 297, v konaní zastúpeného Advokátskou kanceláriou RELEVANS, s.r.o. so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, proti žalovanému: N. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V. nad H. č. XXX, o zaplatenie 645,08 € s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd žalobu **z a m i e t a**.

Žalovaný **n e m á** právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Dňa 13.3.2017 právny predchodca žalobcu doručil súdu žalobu, ktorou sa domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť mu sumu 627,65 € spolu s príslušenstvom a náhradu trov konania na tom skutkovom základe, že s právnym predchodcom žalovaného: X. T., nar. XX.X.XXXX, zomr. XX.X.XXXX uzatvoril dňa XX.X.XXXX zmluvu č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej jej boli poskytnuté finančné prostriedky, ktoré sa zaviazala riadne splatiť. Z dôvodu úmrtia dlžníka pristúpil k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru k 9.6.2014. Celkovú dlžnú sumu ku dňu predčasnej splatnosti vyčíslil nasledovne: dlžná istina 1.255,29 €, dlžné poplatky 34,86 €, dlžný úrok 981,41 € a zmluvný úrok vo výške 25,50 % ročne zo sumy istiny od 1.3.2017 do zaplatenia. Doplnil, že žalovaný je dedičom pôvodnej dlžníčky, pričom ako dedič nadobudol majetok v hodnote 50 % dedičstva. Preto si od neho uplatnil nárok na zaplatenie sumy 50 % dlhu titulom jeho pohľadávky voči právnej predchodkyňi žalovaného. Doplnil, že po vyhlásení predčasnej splatnosti zo strany žalovaného titulom dlžnej sumy nič uhradené nebolo.

2. V priebehu sporu došlo k postúpeniu pohľadávky, ktorá tvorí predmet sporu na žalobcu. O zmene žalobcu rozhodol tunajší súd uznesením č.k. 14C/18/2017-43 zo dňa 6.3.2018.

3. Žalovaný sa k podanej žalobe a jej prílohám nevyjadril.

4. Súd vo veci rozhodol v zmysle § 177 ods. 2 písm. a) CSP bez nariadenia pojednávania. Vo veci po oboznámení sa s obsahom listinných dôkazných prostriedkov založených v spise a to zmluvy o úvere, všeobecných obchodných podmienok, obchodných podmienok, sadzobníka poplatkov, osvedčenia o dedičstve, aktuálneho stavu úveru, zmluvy o postúpení pohľadávok spolu s prílohou ustálil nasledovný skutkový a právny stav veci:

5. Na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok č. I/2017 uzatvorenej medzi žalobcom a spoločnosťou Poštová banka, a.s. dňa 13.6.2017 žalobca nadobudol od svojho právneho predchodcu pohľadávku

voči žalovanému titulom časti v rozsahu 50 % pohľadávky voči právnomu predchodcovi žalovaného. Oznámenie postúpenia pohľadávky žalovanému žalobcom skutkove tvrdené ani preukázané nebolo.

6. Právna predchodkyňa žalovaného uzatvorila s právnym predchodcom žalobcu dňa 26.9.2012 zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX. Na základe tohto zmluvného vzťahu právny predchodca žalobcu poskytol právnej predchodkyni žalovaného úver vo výške 1.450,- €. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy boli všeobecné obchodné podmienky a obchodné podmienky. Žalobca si v tomto konaní uplatnil na zaplatenie sumu 50 % zostatku pohľadávky voči právnej predchodkyni žalovaného, ktorý ako dedič zodpovedá za dlhy poručiteľa do výšky nadobudnutého dedičstva, pričom žalovaný nadobudol dedičstvo po neb. dlžníčke vo výške 50 %.

7. Podľa § 524 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách v znení účinnom k 28.9.2011, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

V zmysle citovaného ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách môže byť spôsobilým predmetom postúpenia len pohľadávka alebo jej časť, ktoré sú už splatné a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy, po ktorej bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené je zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Tieto predpoklady musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky.

Podľa § 2 ods. 1 citovaného zákona, banka je právnická osoba so sídlom na území Slovenskej republiky založená ako akciová spoločnosť, ktorá

a) prijíma vklady a

b) poskytuje úvery

c) a ktorá má na výkon činností podľa písmen a) a b) udelené bankové povolenie. Iná právna forma banky sa zakazuje.

Aktívnou vecnou legitimáciou v konaní sa rozumie hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), resp. mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Súd vecnú legitimáciu v konaní skúma vždy aj bez návrhu, a to aj v prípade, ak ju žiaden z účastníkov konania/ strán sporu nenamieta.

8. V danom prípade sa žalobca podanou žalobou domáhal zaplatenia dlžnej sumy titulom zmluvy o úvere uzavretej medzi obchodnou spoločnosťou Poštová banka, a.s. a právnou predchodkyňou žalovaného vo výške 645,08 € s príslušenstvom.

9. V prejednávanej veci sa súd v prvom rade zaoberal otázkou vecnej legitimácie strán sporu v tomto konaní.

10. Na to, aby sa niekto stal účastníkom konania, netreba, aby bol účastníkom hmotno-právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide; stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom) alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jeden účastník subjektom práva a účastník na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve užíva pojem vecná legitímácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (por. rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 192/2004, rozsudok Okresného súdu Trnava sp. zn. 24Co/722/2015).

11. Pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného mal súd preukázanú, keďže ide o dediča pôvodného dlžníka zo zmluvného vzťahu, plnenie z ktorého je predmetom tohto konania (pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného žalobca preukázal predložením zmluvy o úvere a osvedčenia o dedičstve).

12. Pokiaľ však ide o aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu v tomto konaní súd konštatuje, že v zmysle zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách žalobcu v tomto konaní zaťažovala povinnosť preukázať dodržanie postupu v zmysle § 92 ods. 8 citovaného zákona, t.j. že obchodná spoločnosť Poštová banka, a.s. ako veriteľ pohľadávky písomne vyzval žalovaného ako dlžníka na úhradu dlhu a tento bol napriek výzve v omeškaní s jeho splácaním nepretržite 90 kalendárnych dní, keďže splnenie tohto postupu je predpokladom postúpenia splatnej pohľadávky, resp. jej časti banky voči dlžníkovi na tretiu osobu.

13. Súd v tejto súvislosti dospel k záveru, že na prípady postúpenia pohľadávok bánk je potrebné okrem všeobecného ustanovenia § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka aplikovať ustanovenia lex specialis, t.j. ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z., keďže zákon o bankách v prípade bankových úverov poskytuje dlžníkom zákonnú ochranu pred zhoršením ich situácie v záväzkovoprávnom vzťahu z titulu bankového úveru. Podľa § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

14. Z ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách vyplýva, že banka môže postúpiť inému subjektu iba tú časť pohľadávky, ktorá zodpovedá nesplácanému dlhu. Dôvodová správa k tomuto ustanoveniu (pôvodne išlo o § 92 ods. 7) doslova uvádza: „V ods. 7 sa upravuje možnosť použiť inštitút postúpenia svojej pohľadávky zodpovedajúcej nesplácanému dlhu a to aj osobe, ktorá nie je bankou.“ Pokiaľ teda banka postúpila predmetnú pohľadávku z úveru v celom rozsahu žalobcovi, postupovala v rozpore s § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách. Totiž keďže ku dňu postúpenia pohľadávky nebol splatným celý úver (nedošlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti), banka nebola oprávnená postúpiť svoju pohľadávku z úveru, vrátane úrokov z neho v celosti inému subjektu.

15. Podľa názoru súdu úpravou § 92 ods. 8 (predtým 7) mal zákonodarca na mysli oprávnenie banky postúpiť časť peňažného záväzku, s ktorým je dlžník po stanovenú dobu napriek písomnej výzve banky v

omeškanií. Uvedené ustanovenie by banku malo motivovať k tomu, aby podnikla určité kroky smerujúce k ukončeniu záväzkovej vzťahu pri dlhodobom nesplácaní úveru dlžníkom a nemala by len počas celého trvania zmluvy každý mesiac pripisovať na účet dlžníka úroky, poplatky, úroky z omeškania a rôzne iné sankcie, aby sa dlh neustále zvyšoval. Takéto správanie banky nespĺňa požiadavku prístupu s odbornou starostlivosťou, ako to vyplýva zo zákona o ochrane spotrebiteľa. Nie je v záujme spotrebiteľa, aby po uzavretí úverovej zmluvy s bankou táto kedykoľvek, počas trvania záväzkového vzťahu postupovala pohľadávku voči spotrebiteľovi tretej osobe, ktorá napríklad nepodlieha dozoru a dohľadu NBS. Takéto konanie banky by sa priečilo účelu a zmyslu zákona o bankách, keďže poskytovanie úverov a ich správa je špecifickou, osobitne právnym predpisom upravenou činnosťou.

16. Preto mal súd za to, že v danom prípade žalobcu zaťažovalo dôkazné bremeno preukázania splnenia podmienok špecifikovaných v ustanovení § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z.. Nakoľko žalobca dodržanie tohto postupu zo strany právneho predchodcu žalobcu nepreukázal, keď v priebehu konania ani len neučinil skutkové tvrdenie v tom smere, že by obchodná spoločnosť Poštová banka, a.s. vyzvala dlžníka na splnenie svojho záväzku, s plnením ktorého bol v omeškanií a že dlžník (žalovaný) bol napriek výzve nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškanií so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke, súd bol nútený konštatovať, že žalobca nepreukázal svoje skutkové tvrdenie o tom, že je na základe zmluvy o postúpení pohľadávok č. I/2017 zo dňa 13.6.2017 právnym nástupcom obchodnej spoločnosti Poštová banka, a.s. vo vzťahu k pohľadávke zo zmluvy č. 3870630887 uzatvorenej správnou predchodkyňou žalovaného dňa 26.9.2012 a teda medzi právnym predchodcom žalobcu a žalobcom nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky, ktorá je predmetom tohto konania, keď zákon č. 483/2001 Z.z. o bankách treba ohľadom inštitútu postúpenia pohľadávky považovať za lex specialis vo vzťahu k ustanoveniam Občianskeho zákonníka (konkrétne § 524 Občianskeho zákonníka). Zmluvu o postúpení pohľadávok z 13.6.2017 je preto potrebné považovať za neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka (pre rozpor so zákonom).

17. Keďže súd postupom podľa § 295 CSP nemal preukázané súčasné splnenie oboch podmienok predpokladaných v § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z., dospel k záveru, že zmluva o postúpení pohľadávok z 13.6.2017 v prospech žalobcu je neplatná s poukazom na § 41 Občianskeho zákonníka podľa § 39 Občianskeho zákonníka (pre rozpor s § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z.) v časti pohľadávky Poštovej banka, a.s. voči žalovanému zo zmluvy o úvere a žalobca v súvislosti s pohľadávkou z uvedenej zmluvy nie je veriteľom žalovaného. Pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

18. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, keď žalovaný bola tou stranou sporu, ktorá bola s ohľadom na výsledok konania v konaní plne úspešná. Nakoľko však žalovanému preukázateľne v súvislosti s týmto konaním žiadne trovy nevznikli a ani si ich náhradu neuplatnil, súd vyslovil, že žalovaný nemá právo na náhradu trov konania, hoci mu tento nárok vznikol.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Komárno v dvoch písomných vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolaie proti rozsudku vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolaie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

V prípade, ak odvolanie s prílohami nebude predložené v potrebnom počte vyhotovení, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 ods. 3 veta posledná CSP).